

MESTNA OBČINA LJUBLJANA
ŽUPANJA
Mestni trg 1,
1000 Ljubljana

Štev.: 031-8/2005 - 53
Datum: 3. 10. 2005

MESTNA OBČINA LJUBLJANA
MESTNI SVET

ZADEVA: Predlog za obravnavo na seji Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

NASLOV: **Predlog Sklepa za sprejem izhodišč in predlogov za nadaljnji razvoj četrtnih skupnosti v Mestni občini Ljubljana.**

PRIPRAVIL: MESTNA OBČINA LJUBLJANA, MESTNA UPRAVA
ODDELEK ZA LOKALNO SAMOUPRAVO

POROČEVALCA: Vojko Grünfeld, načelnik Oddelka za lokalno samoupravo,
Sonja Fojkar, vodja službe za razvoj in delovanje četrtnih skupnosti
MOL, Oddelka za lokalno samoupravo

PRISTOJNO DELOVNO TELO: Odbor za lokalno samoupravo

PREDLOG SKLEPA: Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejme predlog sklepa za sprejem izhodišč in predlogov za nadaljnji razvoj četrtnih skupnosti v Mestni občini Ljubljana

ŽUPANJA
Danica SIMŠIČ

PRILOGE:

- predlog sklepa
- Izhodišča in predlogi za nadaljnji razvoj četrtnih skupnosti v Mestni občini Ljubljana (gradivo)

PREDLOG

Na 27. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 26/01 in 28/01) je Mestni svet Mestne občine Ljubljana na seji dne 2005 sprejel

S K L E P

1. Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejema izhodišča in predloge za nadaljnji razvoj četrtnih skupnosti v Mestni občini Ljubljana.
2. Ta sklep začne veljati z dnem, ko ga sprejme Mestni svet Mestne občine Ljubljana.

ŽUPANJA
Mestne občine Ljubljana
Danica SIMŠIČ

Številka: 031-8/2005

Datum:

MESTNA OBČINA LJUBLJANA, Mestna uprava
ODDELEK ZA LOKALNO SAMOUPRAVO
1000 LJUBLJANA, Mestni trg 19/I, p.p. 25
tel. 01 306 41 50 faks 01 422 30 30,
e-mail ols@ljubljana.si

IZHODIŠČA IN PREDLOGI ZA NADALJNI RAZVOJ ČETRTHNIH SKUPNOSTI V MESTNI OBČINI LJUBLJANA

Ljubljana, september 2005

VSEBINA:

I. UVOD	3
II. ZBIRNIK POSREDOVANIH POBUD ZA NADLAJNJI RAZVOJ ČETRTHNIH SKUPNOSTI	
1. Odločanje/soodločanje	4
2. Organiziranost četrtnih skupnosti, status svetov četrtnih skupnosti in status članov svetov četrtnih skupnosti	6
3. Teritorialna organiziranost	7
4. Naloge četrtnih skupnosti in financiranje	7
5. Sodelovanje z Mestno upravo MOL	10
6. Obveščanje	12
III. PODROČJA NADALJNJEGA RAZVOJA ČETRTHNIH SKUPNOSTI	
1. Pravica do odločanja	13
A) Prenos nalog v izvajanje četrtnim skupnostim	13
B) Financiranje četrtnih skupnosti	15
C) Organiziranost četrtnih skupnosti, status svetov četrtnih skupnosti in status članov svetov četrtnih skupnosti.....	16
D) Teritorialna organiziranost MOL	16
2. Pravica do soodločanja	17
3. Pravica do izražanja mnenj (posvetovanja) in sodelovanja pri pripravi aktov	19
4. Pravica do obveščenosti in obveščanja	20
IV. PREDLOGI NADALJNJEGA RAZVOJA ČETRTHNIH SKUPNOSTI	22
V. VIRI	28

I. UVOD

Leto 2005 je leto, ko se zaključuje prva faza razvoja četrtnih skupnosti v Mestni občini Ljubljana (v nadaljevanju: MOL). Ta faza je trajala deset let in je vsebovala ustanovitev in začetek delovanja četrtnih skupnosti. V tem uvodu se ne spuščamo v oceno prve faze, vendar lahko ugotovimo, da je trajala predolgo.

Nadaljnji razvoj četrtnih skupnosti v MOL bo prvenstveno odvisen od politične volje in odločitev Mestnega sveta MOL. V letu 2004 je Oddelek za lokalno samoupravo Mestne uprave MOL pričel s pripravami na nadaljnji razvoj četrtnih skupnosti v MOL in sicer z naročilom izdelave raziskave s tega področja. Raziskavo »Participacija prebivalcev Ljubljane pri odločanju« (v nadaljevanju: raziskava) je izvedel Center za politološka raziskovanja pri Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani. Z raziskavo smo želeli ugotoviti prepoznavnost četrtnih skupnosti med prebivalci in organi MOL. V mesecu aprilu 2005 smo pričeli z nadaljnjimi aktivnostmi. Oddelek za lokalno samoupravo Mestne uprave MOL je od 11.4.2005 do 1.6.2005 povabil k sodelovanju in dajanju predlogov o nadaljnjem razvoju četrtnih skupnosti vse članice in člane Mestnega sveta in delovnih teles Mestnega sveta, četrtne skupnosti ter oddelke in službe mestne uprave MOL. Občani so bili k sodelovanju povabljeni: preko spletnih strani MOL, glasila Ljubljana, v okviru razgovora o nadaljnjem razvoju ČS na Radiu Glas Ljubljane in člankov v časopisih Delo in Dnevnik.

Dne 28.6.2005 je Oddelek za lokalno samoupravo MU MOL organiziral posvet v zvezi z nadaljnjim razvojem četrtnih skupnosti, ki so se ga poleg podžupana MOL g. Miloša Pavlice udeležili štirje občani, predstavnik civilne družbe, trije mestni svetniki, osemindvajset predstavnikov četrtnih skupnosti, sedem predstavnikov oddelkov mestne uprave MOL, devetnajst javnih uslužbencev Oddelka za lokalno samoupravo ter predstavnika Inštituta za javno upravo ter Ministrstva za finance.

V okviru programa posveta so svoje referate predstavili doc. dr. Miro Haček in Irena Bačlija iz Fakultete za družbene vede ter mag. Roman Lavtar, pomočnik generalnega direktorja v Službi Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko. V razpravi je bil poudarjen pomen četrtnih skupnosti v sistemu lokalne samouprave. Razpravljalci so apelirali na vse organe, da naj se vloga četrtnih skupnosti okrepi z njihovo vključitvijo v postopke soočanja, kot partnerjev pri odločanju o lokalnih javnih zadevah ter da je potrebno uveljaviti spoznanje, da je lahko sodelovanje četrtnih skupnosti pri urejanju lokalnih javnih zadev dragocen prispevek ne pa ovira.

Na podlagi poslanih predlogov in pripomb, raziskave in lastnih razmišljanj, je Oddelek za lokalno samoupravo Mestne uprave MOL pripravil gradivo z naslovom »Nadaljnji razvoj četrtnih skupnosti v MOL«, ki je služilo kot osnova za razpravo na posvetu, obenem pa ga kot informacijo predstavljamo in predlagamo v razpravo Mestnemu svetu MOL.

Gradivo je razdeljeno na štiri poglavja: uvod, zbirnik posredovanih pobud za nadaljnji razvoj četrtnih skupnosti, področja nadaljnjega razvoja četrtnih skupnosti in predlogi nadaljnjega razvoja četrtnih skupnosti. V poglavju zbirnik posredovanih pobud za nadaljnji razvoj četrtnih skupnosti so, v podpoglavjih pobude vsebinsko razdeljene (nekatero pobude vsebujejo predloge, ki posegajo na več področij), z navedbo pobudnika. Poglavje področja nadaljnjega razvoja četrtnih skupnosti je razdeljeno na podpoglavja glede na vsebino posredovanih pobud, v katerih so pojasnjene normative možnosti oziroma ovire za realizacijo nekaterih posredovanih pobud. V poglavju predlogi nadaljnjega razvoja četrtnih skupnosti smo oblikovali nekaj predlogov za nadaljnji razvoj, za katere želimo, da pred pripravo normativnih sprememb, o njih razpravlja Mestni svet MOL.

II. ZBIRNIK POSREDOVANIH POBUD ZA NADLAJNJI RAZVOJ ČETRTHNIH SKUPNOSTI

1. ODLOČANJE/SOODLOČANJE:

- V imenu odloka o nalogah ČS naj se določi tudi pristojnosti, in sicer naj se novi odlok glasi: »ODLOK O NALOGAH IN PRISTOJNOSTIH ČETRTHNIH SKUPNOSTI MESTNE OBČINE LJUBLJANA«. (Daniel Jurca, občan)
- Četrtna skupnost bi morale imeti nekaj več pristojnosti/veljave, vsaj v nekaj zadevah tudi pravico do soodločanja npr. z izdajo/zavrnitvijo soglasja. Odlok o nalogah četrtnih skupnosti MOL naj določi v kateri zadevi daje ČS soglasje (zlasti prostorske namembnosti) in če ga ČS odkloni naj odlok predvidi ustrezno ponovitev odločanja, le da tokrat s kvalificirano večino (morda 2/3) – smiselno kot danes pri nas lahko državni svet:DZ. (Daniel Jurca, občan)
- Vloga in položaj četrtnih skupnosti v Mestni občini Ljubljana sta zelo ohlapno postavljena in se morata natančno opredeliti. Začne naj se proces decentralizacije, s katerim se bo uveljavilo načelo subsidiarnosti, predvsem pri dajanju prednosti bazi pred vrhom (gradnji od spodaj navzgor) in dolžnosti višje oblasti pomagati nižji oblasti, da opravi svoje naloge. (Svet Četrtna skupnosti Trnovo MOL)
- Mestni svet Mestne občine Ljubljana mora pred vsako odločitvijo, ki se nanaša na četrtna skupnosti obvezno pridobiti mnenje sveta četrtna skupnosti in ga upoštevati oziroma z večjo (dvotretjinsko) večino sprejemati nasprotno odločitev, v nasprotnem primeru je mnenje četrtna skupnosti brezpredmetno in kot tako nepotrebno. (Svet Četrtna skupnosti Trnovo)
- Dopolnitev Statuta MOL v poglavju IV. OŽJI DELI MOL v 59. členu:
» Mestni svet mora pred sprejemom odločitve, ki se nanaša na posamezno četrtno skupnost, pridobiti mnenje od Sveta četrtna skupnosti. V kolikor mestni svet ne dobi pozitivnega mnenja organov četrtna skupnosti, sprejme odločitev z dvotretjinsko večino prisotnih članov mestnega sveta.«. (Svet Četrtna skupnosti Rudnik MOL)
- Povečati avtonomnost ČS. Zagotoviti najhitrejša razreševanja vsakdanjih problemov ljudi in okolja, kar pa se lahko zagotovi le s prenosom več odločanja- in odgovornosti-na nivo ČS, skupaj z ustreznimi sredstvi ter z vključevanjem prebivalcev in nosilcev storitvenih in drugih dejavnosti v ČS. (Mile Škabar, član Sveta Četrtna skupnosti Rožnik MOL)
- Dodelitev pristojnosti četrtnim skupnostim kot obveznemu soglasodajalcu pri izdajanju soglasij za gradbena dovoljenja s področja poseganja v infrastrukturo na ozemlju posamezne četrtna skupnosti, skladno z dolgoročnimi načrti MOL. (Svet Četrtna skupnosti Šmarna gora MOL)
- Razvoj četrtnih skupnosti naj gre v smer večjih pooblastil svetov četrtnih skupnosti, tako na področju komunalnih kot tudi drugih zadev. (Svet Četrtna skupnosti Dravlje MOL)
- Razvoj četrtnih skupnosti naj gre v smer večjih pristojnosti pri odločanju o prostorski ureditvi, načrtovanju, raznih prioritetah itd. (Svet Četrtna skupnosti Dravlje MOL)

- V četrtnih skupnostih bi morali imeti več možnosti neposrednega vpliva na reševanje socialnih težav vseh skupin ljudi (šolarjev, študentov, ostarelih, brezposelnih...). (Svet Četrtnih skupnosti Dravlje MOL)
- Četrtna skupnost naj bi sodelovala pri pripravi vsebin gradiv za proračun in ne samo pri obravnavi gradiv. (Svet Četrtnih skupnosti Dravlje MOL)
- Četrtna skupnost bi morale imeti možnost soodločanja pri razvoju gospodarskih dejavnosti, ki vplivajo na ekologijo. (Svet Četrtnih skupnosti Dravlje MOL)
- Od Mestnega sveta in Mestne uprave, Mestne občine Ljubljana se pričakuje več upoštevanja predlogov četrtnih skupnosti, ker se vsi nanašajo na potrebe občanov. (Svet Četrtnih skupnosti Vič MOL)
- Zagotovi naj se večja »oblast« krajanom, ki bodo od »zgornje oblasti« prevzeli del pristojnosti in sami odločali kaj in kako bo tu kjer živijo in sicer tako kot je bilo v okviru nekdanjih krajevnih skupnosti, ko so krajanji sami odločali – skrbeli ter reševali problematiko okolja v skupnosti in predlagali – zahtevali od oblasti, da uredi primerno bivanje v kraju. (Gorazd Vilfan, občan)
- Prisotnost in sodelovanje predsednikov ČS na sejah MOL je obvezna. (Miloš Sluga in Bojan B. Oblak, člana Sveta Četrtnih skupnosti Šiška MOL)
- Svet četrtnih skupnosti mora biti pobudnik in aktivno sodelovati v pripravah, ter odločati o prostorskih planih četrtnih skupnosti. (Svet Četrtnih skupnosti Sostro MOL)
- Četrtna skupnost bi morala pri vseh pomembnih zadevah (npr. razvojni projekti) imeti odločilno besedo in v odnosu do mestnega sveta tudi pravico veta na izvedbo sprejete odločitve. (Miloš Sluga in Bojan B. Oblak, člana Sveta Četrtnih skupnosti Šiška MOL)
- Četrtna skupnost bi morale pridobiti status stranke v postopku pri vseh izdajah gradbenih dovoljenj na teritoriju ČS. (Igor Bambič, predsednik Četrtnih skupnosti Šiška MOL)
- Na svet četrtnih skupnosti naj se prenesejo naloge, ki so v pristojnosti Mestnega sveta in se nanašajo na četrtno skupnost, da se tako zagotovi čim večja participacija občanov MOL. (Svet Četrtnih skupnosti Sostro MOL)
- Krajanji pri urejanju prostora in pri urbanističnem planiranju ne morejo več kot sodelovati s svojimi predlogi (željami), ne morejo pa se vtikati v strokovne rešitve. Lahko pa aktivno (in motivirano) posežejo v urejanje naselja in varovanje okolja. Pravila ČS naj se prilagodijo tako, da se omogoči krajanom tudi soodločanje in odločanje pri ukrepih, ki se tičejo mikro lokalnega območja. (Mile Škabar, član Sveta Četrtnih skupnosti Rožnik MOL)
- Zagotoviti večje pristojnosti za odločanje četrtnih skupnosti na njenem območju glede urbanizma, komunale- prioritete. (Jože Rejec, član sveta Četrtnih skupnosti Sostro MOL)
- Pri sprejemanju prostorskih aktov bi moral biti pristojni svet ČS obvezni soglasodajalec. (Civilna družba Podgrad-Zalog-Kašelj)

- Svet ČS bi moral sprejemati po enakem postopku kot proračun MOL, tudi proračun Holdinga mesta Ljubljana. (Civilna družba Podgrad-Zalog-Kašelj)
- Mestni svet bi moral pred sprejemanjem zaključnega računa MOL v to razpravo pritegniti tudi Svete ČS. Logično je namreč, če Sveti ČS dajejo pripombe in predloge k sprejetju proračuna MOL, naj sprejemajo tudi zaključni račun MOL, oziroma dajejo pripombe in dopolnila tudi k zaključnemu računu. (Civilna družba Podgrad-Zalog-Kašelj)
- Prouči in spremeni naj se ureditev četrtnih skupnosti tako, da se okrepi vloga in položaj četrtnih skupnosti, prične naj se z decentralizacijo ter se poleg dajanja mnenj, pobud in predlogov, četrtne skupnosti dodeli tudi vloga odločanja in soodločanja (Svet Četrtnih skupnosti Golovec MOL)
- Četrtna skupnost naj odloča o sprejemanju in izvajanju nalog MOL, ki so vezane izključno na področje četrtnih skupnosti. (Svet Četrtnih skupnosti Golovec MOL)
- Četrtna skupnost naj soodloča o sprejemanju in izvajanju nalog MOL, ki vplivajo na področje četrtnih skupnosti in bivanje krajanov v le-tej. (Svet Četrtnih skupnosti Golovec MOL)

2. ORGANIZIRANOST ČETRTHNIH SKUPNOSTI, STATUS SVETOV ČETRTHNIH SKUPNOSTI IN STATUS ČLANOV SVETOV ČETRTHNIH SKUPNOSTI

- Dopolnitev Statuta MOL v poglavju IV. OŽJI DELI MOL v 58. členu:
»Predsedniki Svetov četrtnih skupnosti oblikujejo posvetovalni kolegij, ki ima pravico dajati mnenja, predloge in pobude mestnemu svetu in županu.
Posvetovalni kolegij podrobneje uredi način svojega dela s poslovnikom.«
(Svet Četrtnih skupnosti Rudnik MOL)
- Svet MOL bi moral biti sestavljen iz 17 predstavnikov ČS (npr. predsedniki svetov), 17 izvoljenih svetnikov, voljenega župana in voljenega podžupana (skupaj 36 predstavnikov). (Miloš Sluga in Bojan B. Oblak, člana Sveta Četrtnih skupnosti Šiška MOL)
- Spremeni naj se Zakon o lokalno samoupravi tako, da se med občinske organe vključi tudi svet predsednikov ožjih delov lokalnih skupnosti (četrtne skupnosti, krajevne skupnosti). Članstvo v svetu predsednikov je nezdržljivo s članstvom v občinskem svetu. (Svet Četrtnih skupnosti Rudnik MOL)
- Za večji vpliv svetov četrtnih skupnosti v Mestni občini Ljubljana naj se prouči možnost, da bi bili predsedniki svetov četrtnih skupnosti tudi člani Mestnega sveta, Mestne občine Ljubljana. (Svet Četrtnih skupnosti Vič MOL)
- Prouči in spremeni naj se ureditev četrtnih skupnosti tako, da se ustanovi posvetovalno telo županje, ki ga sestavljajo predstavniki četrtnih skupnosti. (Svet Četrtnih skupnosti Golovec MOL)
- Četrtni skupnosti naj se dodeli tudi vloga sodelovanja doma in v tujini. (Svet Četrtnih skupnosti Golovec MOL)

- Ustanovi naj se KOORDINACIJA predstavnikov četrtnih skupnosti. (Svet Četrtna skupnosti Dravlje MOL)
- Krajanje je potrebno aktivneje vključiti ne le v posvetovalno in svetovalno ter »obravnavalsko« in »sugestivnodajalsko« vlogo, temveč tudi v odločanje. V nasprotnem ne bo presenečenje, če se bodo krajanje zaprli v pasivnost, kar bo, niti ne na tako dolgi rok, prineslo v okolje stiske, odtujenost, neobčutljivost za sočloveka in tudi nasilna dejanja. (Mile Škabar, član Sveta Četrtna skupnosti Rožnik MOL)
- Funkcije v mestnem in četrtnem svetu naj bi bile častne. Predstavniki naj prejemajo le sejnine po dejanski porabi ur in morebitno povračilo materialnih stroškov. (Miloš Sluga in Bojan B. Oblak, člana Sveta Četrtna skupnosti Šiška MOL)
- V kolikor naj bi četrtne skupnosti izpolnjevale pričakovanja in zahteve meščanov, mora biti vodenje četrtnih skupnosti profesionalno v časovnem smislu in ne nujno finančno. (Svet Četrtna skupnosti Trnovo MOL)

3. TERITORIALNA ORGANIZIRANOST

- Členitev MOL na 17 ČS potrebuje razmislek, da bi dosegli bolj življenjsko zaokrožene celote in predvsem, da se največje ČS (po prebivalstvu ali obsegu) zmanjšajo – z upoštevanjem tradicije, obiskov- iskanja storitev za vsakodnevne potrebe človeka- zato tudi ljudje odklanjajo/ne sprejemajo za svoje vsiljene delitve/meje. Žal ima sedanje stanje v MOL-u preveč takih slabih rešitev. Za ČS Moste so bile pred leti želje in naporji za manjše enote s cca. 10.000-12.000 občanov (ex. KS Moste-Selo , KS Kodeljevo ter del KS Zelena Jama) in podobno samostojna ČS Nove Fužine (z delom Studenca)- a od vsega tega ni bilo nič, kar še vedno traja. (Daniel Jurca, občan)
- ČS naj bodo organizacijski del MOL spričo svojih velikosti v primerjavi z večino slovenskih občin. (Miloš Sluga in Bojan B. Oblak, člana Sveta Četrtna skupnosti Šiška MOL)
- Največje ČS bi bilo smotrno razdeliti zaradi lažje obvladljivosti (npr. normativ 2 predstavnika na 5000 občanov). Skladno s tem naj se zmanjša največje število svetnikov v eni ČS. (Miloš Sluga in Bojan B. Oblak, člana Sveta Četrtna skupnosti Šiška MOL)
- Obstoječe ČS naj bi se združile v večje enote, npr. 5 ČS za področje cele Ljubljane. (Igor Bambič, predsednik Sveta Četrtna skupnosti Šiška MOL)

4. NALOGE ČETRTHNIH SKUPNOSTI IN FINANCIRANJE

- Izvedba prenosa konkretnih nalog na četrtne skupnosti (pluženje Skrbniškove ulice, periodično vzdrževanje makedamske ulice npr. UL Bena Zupančiča in vzdrževanje obcestnih jarkov v naselju Črna vas. (Svet Četrtna skupnosti Rudnik MOL)
- Svet četrtne skupnosti naj upravlja z objekti, ki so namenjeni delovanju organov četrtne skupnosti in aktivnostim društev ter krajanov četrtne skupnosti. (Svet Četrtna skupnosti Sostro MOL)

- MOL bo morala v prihodnje svetom četrtnih skupnosti zagotoviti več pristojnosti ter zlasti več sredstev za nujne manjše investicije. (Jože Šketa, član Sveta Četrtna skupnosti Sostro MOL)
- Četrtna skupnosti morajo imeti možnost razvoja kulturnih dogajanj in ohranjanja starih običajev. (Svet Četrtna skupnosti Dravlje MOL)
- ČS, kot samostojna pravna oseba bi morala imeti samostojen transakcijski račun ali vsaj samostojen konto v okviru finančnega poslovanja MOL. (Civilna družba Podgrad-Zalog-Kašelj)
- Četrtnim skupnostim bi morali dodeliti svoj transakcijski račun, zaradi lažjega izpolnjevanja nalog iz 11. člena Odloka o nalogah četrtnih skupnosti MOL: pokopališka in pogrebna dejavnost ter urejanje pokopališč, izvajanje zimske službe, vzdrževanje javnih poti, gozdnih cest in zelenih površin, vzdrževanje in urejanje lokalnih vodovodov, brežin in jarkov za odvodnjavanje, urejanje parkirišč na javnih površinah, urejanje javnih površin za pešce, urejanje vrtičkov na javnih površinah, urejanje športno-rekreacijskih površin, parkov in javnih otroških igrišč, urejanje kulturnih spomenikov in druge naloge. (Svet Četrtna skupnosti Šmarna gora MOL)
- Za nujne in interventne zadeve bi morali vsaki ČS določiti strogo namenska sredstva, o katerih pa naj v skladu z določenimi pravili, meritorno odloča predsednik ČS kot sicer odgovorna oseba in to brez zavirajočih administrativnih postopkov. (Mile Škabar, član Sveta Četrtna skupnosti Rožnik MOL)
- ČS naj ima možnost zaposliti dodatne sodelavce glede na lastne utemeljene potrebe (npr. delavce na terenu, vzdrževalce) ali pa sklepati priložnostne pogodbe za izvedbo nekaterih nalog (pomoč na domu, ...). (Miloš Sluga in Bojan B. Oblak, člana sveta Četrtna skupnosti Šiška)
- Potrebno je spremeniti zakonodajo, da četrtne skupnosti postanejo pravne osebe, v smislu razpolaganja s svojim transakcijskim računom in ne le v okviru podkonta mestnega proračuna. (Svet Četrtna skupnosti Dravlje MOL)
- Četrtnim skupnostim naj se, kjer so za to izpolnjeni pogoji, dodeli koncesija za upravljanje objektov, katere so v času nekdanjih krajevnih skupnosti, le-te upravljale. Velja tudi za vse ostale objekte ali površine, za katere so v preteklosti skrbele krajevne skupnosti. (Svet Četrtna skupnosti Dravlje MOL)
- Ker potrebe po razvoju ČS niso pavšalno enake v vseh ČS, ni primerno pavšalno finansiranje ČS- vsem enako. Pripraviti je potrebno razvojne programe posameznih ČS, postaviti prioritete in na osnovi tega določiti potrebna finančna sredstva za vsako posamezno ČS posebej. Svetu ČS bo treba bolj zaupati in mu zagotoviti večjo samostojnost pri razpolaganju z določenimi sredstvi, saj gre za denar krajevnih davkoplačevalcev. (Mile Škabar, član Sveta Četrtna skupnosti Rožnik MOL)
- Razvoj četrtnih skupnosti naj gre v smer zagotovitve večjih sredstev (morda določen %) glede na število prebivalcev. (Svet Četrtna skupnosti Dravlje MOL)

- ČS naj bo samostojna pravna oseba s svojim transakcijskim računom, ki bi z dodeljenimi sredstvi prosto razpolagala (in jih morda tudi pridobivala). (Miloš Sluga in Bojan B. Oblak, člana Sveta Četrtnih skupnosti Šiška MOL)
- Četrtnih skupnosti naj bi določene programe izvajale same (npr. pogrebne storitve), logistiko pa bi zagotavljala Mestna občina Ljubljana. (Svet Četrtnih skupnosti Dravlje MOL)
- Prouči in spremeni naj se ureditev četrtnih skupnosti tako, da četrtnih skupnosti obdržijo status pravne osebe in naj se okrepi njihova finančna moč. (Svet Četrtnih skupnosti Golovec MOL)
- Strokovnim službam MOL se predlaga, da pri bodoči ureditvi ugotovijo, katere naloge je mogoče učinkoviteje in bolj racionalno opravljati v interesu občanov v pristojnosti četrtnih skupnosti. (Svet Četrtnih skupnosti Golovec MOL)
- Sveti posameznih ČS dandanes nimajo pristojnosti glede soupravljanja mestnega premoženja, (pisarne, stavbe in lokali nekdanjih krajevnih skupnosti) v MOL. V prihodnje bi bilo smiselno, da se sredstva katera MOL pridobi iz naslova najemnin teh prostorov, namenjajo za delovanje ČS. Na ta način v mestnem proračunu ne bi bilo več potrebno dobrohotno namenjati 200.000,00 ali pa celo 2.000.000,00 SIT za delovanje posamezne četrti. Zanimivo bi bilo videti podatke mestne uprave, koliko sredstev iz naslova najemnin prostorov nekdanjih krajevnih skupnosti v MOL je bilo zbranih v letih 1999 do 2004. Sredstva iz naslova zbranih najemnin zagotovo presegajo sedanjih »podarjenih 34.000.000,00 SIT, kolikor je prejelo vseh sedemnajst mestnih četrti v letu 2004. Tako pridobljena sredstva bi posamezne četrti na osnovi sprejetih finančnih načrtov namenjale za zadeve, ki najbolj zadevajo kakovost življenja meščanov/meščank na področju posamezne četrtnih skupnosti. To pa so problematika varstva okolja (sanacija divjih odlagališč), nadalje urejanje in vzdrževanje okolice (obrezovanje drevja in košnja zelenih površin), vzdrževanje javne higiene (namestitve dodatnih koškov za smeti, koškov za pasje iztrebke in njihovo redno praznjenje), komunalna oprema igrišč in parkov (namestitve in popravilo igral in klopi za počitek). Vsekakor sem spada tudi skrb za kulturno in športno udejstvovanje ljudi, predvsem mladine. Nadzor nad finančnim poslovanjem četrti pa mora tudi v prihodnje tako ali tako potekati v skladu s predpisi o porabi in nadzoru javnih financ.
Da pa bi vse to lahko izpeljali, je potrebno nemudoma vzpostaviti popolno pravno subjektiviteto posamezne četrtnih skupnosti. Zaenkrat ima četrtna skupnost naslednje attribute:
Ime in sedež četrtnih skupnosti
Identifikacijsko številko za DDV
Delovne organe in predsednika.
Za popolno pravno subjektiviteto je potrebno le odpreti transakcijske račune za posamezne ČS pri poslovnih bankah. Na te transakcijske račune se nato zbirajo sredstva od najemnin, nadalje sredstva za posamezne prenešene naloge po sklepu župana MOL. Na te račune se bodo lažje zbirala sredstva donacij, prostovoljnih prispevkov in namensko zbrana sredstva ob konkretnih aktivnostih, ki jih bodo v prihodnje izvajale četrtnih skupnosti MOL. (Venčeslav Thaler, član Sveta Četrtnih skupnosti Šiška MOL)
- V kolikor se položaj in vloga četrtnih skupnosti ne popravi zlasti z vidika financiranja, nalog in pristojnosti ter položaja znotraj strukture oblasti Mestne občine Ljubljana, je

vprašljiva smiselnost take organiziranosti, ki je tudi zavezujoča do volivcev, v tem primeru je njihova stvarna vloga zgolj navidezna. (Svet Četrtnih skupnosti Trnovo MOL)

5. SODELOVANJE Z MESTNO UPRAVO MOL

- Za sedanjim 12. členom veljavnega odloka dodati nov – kot 12/a člen, ki naj se glasi:
»Mnenja, predloge, pobude podane iz nalog in pristojnosti organov sveta četrtnih skupnosti obravnavajo pristojni resorni organi mestnega sveta oz. od njega usmerjeni odgovorni mestne uprave ali organi javnih podjetij- Holdinga, če so na slednje prenesene pravice in dolžnosti ustanovitelja.
Pristojni o sprejetih rešitvah ali potrebnih dopolnitvah zadeve odgovorijo predlagateljem v razumnem roku- praviloma kot velja za roke v ZUP-u«. (Daniel Jurca, občan)
- ČS mora obvezno obravnavati vse PUP-e na njenem območju. Ta mnenja niso zavezujoča, vendar morajo vse pristojne službe MOL, ki se ukvarjajo s to tematiko dobiti jasna stališča meščanov o načrtovanih posegih na terenu posamezne ČS. (Igor Bambič, predsednik Sveta Četrtnih skupnosti Šiška MOL)
- Sveti četrtnih skupnosti Mestne občine Ljubljana morajo biti vključeni že v samem začetku priprav določenih programov in projektov, da bodo imeli dovolj zgođen in temeljit vpogled v nastajajoči projekt, da se lahko ustrezno pripravijo na razpravo in sodelovanje v njej ter se do projekta opredelijo. (Svet Četrtnih skupnosti Trnovo MOL)
- Četrtnih skupnosti je potrebno obvestiti in pozvati k sodelovanju v projektnih svetih v okviru mestne uprave. (Svet Četrtnih skupnosti Rudnik MOL)
- Četrtna skupnost naj sodeluje pri pripravi gradiv za obravnavo na Mestnem svetu. (Svet Četrtnih skupnosti Golovec MOL)
- ČS morajo biti sodelujoče pri načrtih pred izdelavo proračuna za posamezno leto. To pomeni, da so sredstva, ki bodo namenjena za reševanje posameznih projektov v ČS jasno definirana. Iz usklajenega proračuna morajo ČS jasno vedeti, kaj lahko pričakujejo in planirajo za naslednja obdobja. Danes temu ni tako, saj posamezni člani ČS sami iščejo po osnutku proračuna postavke, ki so pomembne za njihovo ČS, kot so komunalna opremljenost, sanacija cest, ali šol in vrtcev..... (Igor Bambič, predsednik Sveta Četrtnih skupnosti Šiška MOL)
- Prebivalci Ljubljane so od ukinitve krajevnih skupnosti in ustanovitve svetov četrtnih skupnosti leta 2001 pričakovali več v smislu poglobljanja demokracije in bolj učinkovitega razvoja. Ustanovitev mestnih četrti se je žal izkazala kot formalna. Sredstva (2 milijona sit letno) so bolj simbolična, saj smo s temi sredstvi le skromno podprli delovanje nekaterih lokalnih izobraževalnih, kulturnih in športnih organizacij. Sodelovanje z mestno upravo se je omejilo na dopisovanje brez pomembnega rezultata. Mestna četrt Posavje v vsem času obstoja ni imela možnosti sodelovanja v prostorskih planskih procesih. Celotno manjši predlogi sanacij stanja na področju prometa niso bili realizirani.
Tako stanje postaja z vidika demokratizacije pa tudi z vidika upravljanja z mestom in z vidika trajnostnega razvoja nevzdržno. Ni naša naloga, da dajemo sedanji mestni upravi navodila o načinu vodenja tega mesta, gotovo pa je potrebno veliko spremeniti v

organizacijskem in finančnem pogledu. (dr. Boris Gaberščik, član Sveta Četrtna skupnosti Posavje MOL)

- Investicijski del proračuna za komunalno infrastrukturo, ki se nanaša na četrtno skupnost naj svet četrtna skupnosti sooblikuje v samem začetku nastajanja in pozneje tudi kontrolira njegovo izvajanje. (Svet Četrtna skupnosti Sostro MOL)
- Svet ČS bi moral biti obveščen o pričetku proračunskih, rednih in vzdrževalnih delih na področju ČS, da bi na koncu opravljenega dela potrdil kompletnost in glede na svoje znanje tudi kvaliteto opravljenih del. (Civilna družba Podgrad-Zalog-Kašelj)
- Pri pripravi vsakoletnega proračuna MOL je treba zagotoviti, da se predlogi sveta četrtna skupnosti, ki jih je le-ta opredelil kot prednostni projekt, v celoti upoštevajo, finančno ovrednotijo ter realizirajo v tekočem koledarskem letu.
Načelnikom oddelkov je treba preprečiti samovoljno odločanje in vključevanje posameznih projektov v mestni proračun, razen v primerih, ko gre za projekte, ki so v teku realizacije. Vsak projekt, ki ga je svet četrtna skupnosti predlagal kot prednostnega pa je bil v fazi sprejemanja proračuna zavrnjen, mora ustrezna strokovna služba oz. oddelek, o razlogih zavrnitve, pisno obvestiti svet četrtna skupnosti pred sprejetjem proračuna, da bo svetu četrtna skupnosti s tem omogočena uporaba drugega odstavka 59. člena Statuta MOL. (Jože Šketa, član Sveta Četrtna skupnosti Sostro MOL)
- Poseben problem predstavlja neučinkovitost in neodzivnost oddelkov in služb mestne uprave. Od nekaj sto pobud, predlogov in zahtev naslovljenih na posamezne oddelke in službe Mestne uprave, svet četrtna skupnosti praviloma ne dobi nikakršnega odgovora. Ker povratnih informacij ni, je seveda težko govoriti o ustrezni komunikaciji med četrtno skupnostjo in MOL, to pa je tudi razlog za upravičeno razmišljanje o učinkoviti vlogi sveta četrtna skupnosti v očeh občanov. (Jože Šketa, član Sveta Četrtna skupnosti Sostro MOL)
- ČS morajo imeti večji nadzor pri izvajanju projektov, ki so že v proračunu in so finančno ovrednoteni in pri porabi teh sredstev. (Jože Rejec, član Sveta Četrtna skupnosti Sostro MOL)
- Zagotovljene morajo biti večje pristojnosti pri pripravi in oblikovanju proračuna za delovanje razvoja četrtna skupnosti. (Jože Rejec, član Sveta Četrtna skupnosti Sostro MOL)
- Sveti ČS naj proučijo obstoječi načrt organizacije in izvedbe zimske službe KPL na območju posamezne ČS. Ugotoviti je potrebno kaj zmore »pokriti« KPL, česa pa ne zmore (čisto objektivno), ima pa od mesta določena finančna sredstva za ta namen. Z aktivno organiziranostjo krajanov v ČS bi lahko zadovoljivo uredili kdo, kaj in kje in kdaj bo odgovorno poskrbel za »nepokrita« območja (ulice v naseljih, nekateri pločniki, dovozi itd.). Tako kot mestni načrt, naj bo predstavljen načrt ČS, z imenovanimi nosilci izvajanja, načinom finansiranja in odgovornostjo. Posebna komisija v okviru sveta ČS pa naj prevzame skrb za izvedbo tega načrta in za kontrolo njegovega izvajanja, kot tudi kontrolo izvajanja načrta KPL. Za vse potrebne stike in operativne opravke med ČS in KPL mora biti odgovoren oddelek za lokalno samoupravo, a ne posamezni koordinatorji v lokalnih pisarnah ČS. Naloga le teh naj bo povezovanje med komisijo in določenimi kraji. (Mile Škabar, član Sveta Četrtna skupnosti Rožnik MOL)

- Zagotoviti je potrebno večjo odgovornost in posluh Oddelka za lokalno samoupravo MU MOL do četrtne skupnosti glede upoštevanja pobud in odgovorov na dopise, ki se pošiljajo iz četrtne skupnosti. (Jože Rejec, član sveta Četrtne skupnosti Sostro MOL)
- Obstoječi Odlok o nalogah četrtnih skupnosti zavira učinkovito delovanje svetov ČS, saj svetniki/svetnice lahko le posredujejo svoja mnenja, podajajo predloge in pripombe. Pogosto še te pripombe na pristojnih službah Mestne uprave naletijo na popolno ignoranco. Odgovori so redki in posplošeni, rešitve posameznih problemov na katere so bile službe opozorjene, pa še redkejša. Zato bi morali v prihodnje zagotoviti resnejši odnos služb mestne uprave do svetov ČS. Na to bi jih morali obvezati z določilom v dopolnjenem Odloku o nalogah četrtnih skupnosti, ki bi se nanašalo na to, da mora pristojna služba mestne uprave MOL na pobudo, pripombo ali opozorilo sveta ali posameznega svetnika ČS pisno odgovoriti najkasneje v roku 30 dni od prejema zadeve. (Venčeslav Thaler, član sveta Četrtne skupnosti Šiška MOL)

6. OBVEŠČANJE

- Za potrebe vsake ČS naj se odstopi po ena stran v glasilu MOL. (Miloš Sluga in Bojan B. Oblak, člana Sveta Četrtne skupnosti Šiška MOL)
- Posebno pozornost je potrebno posvetiti obveščanju krajanov v ČS. Glasilo Ljubljana ne more pokrivati tega, kar so pokrivala nekdanja občinska glasila. Z razglasnimi tablamami na mestih zbiranja krajanov bi krajanji dobili lokalne informacije in odgovore na reševanje njihovih problemov. Ob tablah naj bodo tudi pisemski nabiralniki. (Mile Škabar, član Sveta Četrtne skupnosti Rožnik MOL)
- ČS mora biti predhodno obveščena pri kakršni koli prodaji zemljišča v lasti MOL ali mnenju, s katerim MOL ne izkazuje interesa po predkupni pravici (primer prodaje končne postaje št. 3 pri litostrojskih blokih v Šiški). (Igor Bambič, predsednik Sveta Četrtne skupnosti Šiška MOL)

III. PODROČJA NADALJNEGA RAZVOJA ČETRTHNIH SKUPNOSTI

Področje nadaljnega razvoja četrtnih skupnosti smo razdelili na pravico do odločanja, pravico do soodločanja, pravico do izražanja mnenj (posvetovanja) in sodelovanja pri pripravi aktov ter pravico do obveščenosti in obveščanja.

1. PRAVICA DO ODLOČANJA

Posredovane pobude v razpravi o nadaljnjem razvoju četrtnih skupnosti lahko, v zvezi s pravico do odločanja, razdelimo v širiti sklope:

- A) Prenos nalog v izvajanje četrtnim skupnostim
- B) Financiranje četrtnih skupnosti
- C) Organiziranost četrtnih skupnosti, status svetov četrtnih skupnosti in status članov svetov četrtnih skupnosti
- D) Teritorialna organiziranost MOL.

A) Prenos nalog v izvajanje četrtnim skupnostim

Pravico do odločanja o lokalnih javnih zadevah ožjega pomena četrtnim skupnostim omogoča Zakon o lokalni samoupravi, ki prepušča lokalni skupnosti odločitev, da prenese v izvajanje četrtni skupnosti (če presodi, da je to smotrno) odločanje o lokalnih javnih zadevah ožjega pomena, s prenosom določenih nalog. 19. b člen Zakon o lokalni samoupravi določa, da ožji del občine, ki ima svet opravlja naloge, ki se pretežno nanašajo na njegove prebivalce in ki so mu prenesene v izvajanje s statutom občine. Naloge ožjega dela občine se lahko nanašajo na lokalne javne službe, vzdrževanje krajevnih cest in drugih javnih površin, upravljanje s premoženjem namenjenim za potrebe krajevnega prebivalstva, pospeševanje kulturne in druge društvene dejavnosti.

V nasprotju z Zakonom o lokalni samoupravi bi bilo, če bi občina prenašala v izvajanje naloge, ki bi pomenile opravljanje regulatornih (oblastnih) pristojnosti občinskih organov. To pomeni, da s statutom občine ali drugim občinskim predpisom ni možno prenašati nalog iz pristojnosti občinskega sveta kot so npr. sprejemanje odloka o gospodarskih javnih službah, koncesijskega akta, sklepa o ustanovitvi javnega podjetja, proračuna občine, načrta razvojnih programov, investicijskih programov in drugih odločitev, ki pomenijo izvajanje občinskih oblastnih nalog. Prenese se lahko samo izvajanje nalog, ki pomenijo izvajanje aktov občinskega sveta. V okviru nalog, ki pomenijo izvajanje aktov občinskega sveta, ni mogoče prenašati svetom četrtnih skupnosti nalog, ki so v skladu s posebnimi zakoni izrecno v pristojnosti drugega občinskega organa npr. župana. Pri tem je potrebno upoštevati, da z zakonom določena pristojnost občine (npr. zagotavljanje gospodarskih lokalnih javnih služb) pomeni hkrati njeno odgovornost, ki s prenosom nalog ne preneha. Svet četrtne skupnosti lahko le neposredno opravlja nalogo ali to opravljanje poveri drugi pravni ali fizični osebi.

Zakon o gospodarskih javnih službah določa, da občina med načini opravljanja lokalnih javnih služb, ki jih predpiše z odlokom, lahko izbira med oblikami ki jih določata 6. in 35. člen omenjenega zakona (režijski obrat, javni gospodarski zavod, javno podjetje, dajanje koncesij osebam zasebnega prava, vlaganje javnega kapitala v dejavnost oseb zasebnega prava ali z neposrednim prenosom v opravljanje zasebnim združenim ali drugim oblikam

izvajalcev). Določitev izvajanja naloge s prenosom na četrtne skupnosti, s statutom občine, ni eden izmed načinov prenosa po Zakonu o gospodarskih javnih službah, ampak poseben način po Zakonu o lokalni samoupravi in je še ena od možnosti, ki jo lahko izbere občina. Vendar, če se s statutom prenese občinska gospodarska javna služba v izvajanje četrtne skupnosti, se na četrtno skupnost ne prenese pristojnost za odločanje o vseh vprašanih izvajanja te službe.

V skladu z Zakonom o lokalni samoupravi, je v MOL oblikovan model delitve občine na ožje dele, ki imajo svet in so pravne osebe in z nazivom četrtna skupnost. S Statutom MOL je četrtna skupnost opredeljena kot predstavniška (interesna) oblika in kot notranja organizacijska oblika občine. Četrtna skupnost v MOL je interesno organizirana in ima svoj predstavniški organ, ki je izvoljen na neposrednih in tajnih volitvah, kar mu daje legitimnost pri sprejemanju odločitev. Vendar Zakon o lokalni samoupravi ter skladno s tem tudi Statut MOL ne daje četrtni skupnosti prave možnosti odločanja, saj je svet četrtne skupnosti sedaj le posvetovalni organ. Zakon o lokalni samoupravi v 19. b členu določa le možnost prenosa izvajanja nekaterih nalog občine na četrtne skupnosti. Statut MOL le nakazuje možnost oblikovanja četrtne skupnosti kot organizacijske oblike. Na podlagi Zakona o lokalni samoupravi je na ožje dele možno prenesti naloge le s statutom, podrobneje pa se način izvajanja posamezne naloge določi z odlokom.

Oddelek za lokalno samoupravo Mestne uprave MOL je četrtne skupnosti že pozval, da predlagajo katere naloge bi prevzele v izvajanje, vendar je bil odziv zelo skromen. Četrtne skupnosti, ki so se odzvale, so bile večinoma mnenja oziroma so izrazile dvom, ali so tovrstni prenosi res racionalizacija izvajanja javnih gospodarskih služb v okviru celotne lokalne skupnosti, le dve četrtne skupnosti sta posredovali konkretne predloge za prenos nalog.

V MOL je, na podlagi 26. člena Odloka o občinskih cestah v postopku sprejemanja Odlok o koncesiji za opravljanje obvezne gospodarske javne službe vzdrževanja občinskih cest. Sprejem predloženega akta pomeni, da se bo vzdrževanje cest zagotavljalo s podelitvijo koncesije pravni in fizični osebi (za 20 let). Prav tako je v postopku sprejemanja Odlok o urejanju javne razsvetljave ter odlok o koncesiji za opravljanje izbirne gospodarske javne službe urejanja javne razsvetljave. V pripravi pa je tudi odlok o urejanju in čiščenju javnih zelenih površin (javni parki, javne zelenice, javni drevoredi, posamezna drevesa na javnih površinah, naravno vodno javno dobro MOL, gozdovi s posebnim namenom, Pot spominov in tovarištva in javna otroška igrišča) in odlok o koncesiji za opravljanje obvezne gospodarske javne službe urejanja in čiščenja javnih zelenih površin. Pred dokončnim sprejetjem omenjenih in drugih odlokov, ki urejajo gospodarske javne službe v MOL oziroma način izvajanja teh nalog, je potrebno te vsebine urediti tako, da bo možno njihovo izvajanje (če tako odloči Mestni svet MOL) tudi preko četrtnih skupnosti.

Po prenehanju pravne subjektivitete nekdanjih krajevnih skupnosti v MOL so bile vse njihove pravice in obveznosti prenesene na MOL. Lastnik nepremičnin nekdanjih krajevnih skupnosti je postala MOL. S prostori in objekti, ki so namenjeni za delovanje lokalne samouprave, pa upravlja in gospodari Oddelek za lokalno samoupravo Mestne uprave MOL. V teh prostorih oddelek, v skladu z 62. členom Statuta MOL zagotavlja prostorske pogoje za delo četrtnim skupnostim. V zvezi s prostori oziroma objekti nekdanjih krajevnih skupnosti je, na podlagi pojasnil Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, potrebno upoštevati, da gre za lastnino, za katero velja poseben javno pravni režim, s katerim je določen njen namen, razpolaganje in upravljanje. Zakon o javnih financah določa državne organe in organe občin, ki so pristojni za razpolaganje in upravljanje s premoženjem države in občin, hkrati pa noben predpis ne določa organov in načina razpolaganja in upravljanja s premoženjem ožjih

delov občin. V skladu z veljavnim Zakonom o javnih financah so ožji deli občine neposredni uporabniki občinskega proračuna. To pomeni, da imajo enako nesamostojen status kot občinska uprava. Finančno in premoženjsko so vključeni v občino. Vse navedeno pomeni, da ožji deli občin ne morejo zakonito samostojno razpolagati in upravljati s svojim premoženjem. Zanje to opravljajo občinski organi in občinska uprava.

B) Financiranje četrtnih skupnosti

V skladu z Zakonom o lokalni samoupravi se s statutom občine lahko določi, da je ožji del občine pravna oseba javnega prava. Pravni status ožjih delov občine (krajevnih, vaških ali četrtnih skupnosti) obsega njihovo pravno samostojnost in njihova pravna upravičenja oziroma pravice in pooblastila v pravnem prometu, ki jih določa statut občine in so odvisna od nalog, ki jih v skladu s statutom občine ožji deli občine opravljajo samostojno. Na podlagi Zakona o javnih financah so ožji deli občine, ki so pravne osebe, neposredni uporabniki občinskega proračuna, s čemer so glede finančnega poslovanja izenačeni z občinskimi organi. Skladno z Zakonom o lokalni samoupravi so prihodki in odhodki ožjega dela občine zajeti v njegovem finančnem načrtu, ki je sestavni del občinskega proračuna. Zakon o lokalni samoupravi tudi določa, da občina za obveznosti ožjega dela subsidiarno odgovarja.

V zvezi s številnimi pobudami o odprtju transakcijskih računov posameznih četrtnih skupnost, s čemer bi se po mnenju pobudnikov, racionaliziralo poslovanje četrtnih skupnosti in zagotovilo prosto razpolaganje s sredstvi četrtne skupnosti, je Oddelek za finance Mestne uprave MOL pripravil strokovno pojasnilo v katerem navaja:

- Četrtna skupnosti v MOL poslujejo skladno z 8. členom Odredbe o vzpostavitvi sistemov enotnega zakladniškega računa preko podračuna MOL za izvrševanje proračuna št. 01261-0100000114. Vsakoletno računovodsko poročilo pripravi Oddelek za finance Mestne uprave MOL, obrazložitev finančnih načrtov pa pripravijo četrtne skupnosti same.
- Skladno s Pravilnikom o vodenju registra neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter postopkih odpiranja in zapiranja računov, ki je stopil v veljavo dne 3.7.2004 lahko neposredni uporabnik občine – ožji del občine odpre podračun proračunskega uporabnika.
- Ožji del občine, ki ima status samostojne pravne osebe javnega prava lahko odpre svoj podračun tako, da Upravi Republike Slovenije za javna plačila predloži: zahtevek ožjega dela občine za odprtje podračuna, soglasje župana občine o odprtju podračuna, obvestilo o vpisu v Poslovni register Slovenije, statut občine, izjavo proračunskega uporabnika o plačilu stroškov vodenja podračuna z direktno obremenitvijo, tri izvode seznamov deponiranih podpisov oseb, pooblaščenih za podpisovanje plačilnih navodil in potrdilo o davčni številki.
- Četrtna skupnosti bi z odprtjem podračunov in skladno z 2. členom Zakona o računovodstvu morale voditi svoje poslovne knjige ter izdelati letna poročila v skladu z določbami Zakona o računovodstvu in drugimi predpisi, kodeksom računovodskih načel ter slovenskimi računovodskimi standardi. Skladno z 11. členom Pravilnika o pripravi konsolidirane premoženjske bilance države in občine bi bile četrtne skupnosti tudi zavezanci za sestavo premoženjske bilance četrtne skupnosti.
- Ker so četrtne skupnosti neposredni uporabniki proračuna MOL, njihovi finančni načrti sestavni del proračuna MOL in ker občina subsidiarno odgovarja za obveznosti četrtne skupnosti, bi morale, tudi v primeru poslovanja preko svojega podračuna, pri poslovanju poleg ostalih predpisov, upoštevati tudi Navodilo o postopkih za izplačila iz proračuna

MOL ter Navodilo o oddaji naročil male vrednosti MOL ter druge predpise o javnih naročilih.

- Oddelek za finance Mestne uprave MOL niti Oddelek za lokalno samoupravo Mestne uprave MOL z obstoječo kadrovske, organizacijske in informacijske podpore ne bi mogla izvajati nalog vezanih na poslovanje četrtnih skupnosti preko njihovih podračunov.

V zvezi z vsebino in načinom financiranja dejavnosti četrtnih skupnosti se sedaj četrtnim skupnostim v proračunu MOL zagotavljajo sredstva za delovanje ter izplačilo letnih nagrad. Vsaki četrtni skupnosti se sredstva zagotavljajo v enaki višini. V skladu z dopolnitvijo Pravilnika o višini in načinu določanja plač oziroma plačil za opravljanje funkcije funkcionarjev MOL, nagradah članov delovnih teles MS in drugih organov MOL ter o povračilih stroškov (v nadaljevanju: pravilnik), se četrtnim skupnostim zagotavljajo sredstva za nagrade predsedniku in članom sveta četrtne skupnosti.

C) Organiziranost četrtnih skupnosti, status svetov četrtnih skupnosti in status članov svetov četrtnih skupnosti

Na podlagi pobud, da se v MOL ustanovi svet predsednikov svetov četrtnih skupnosti, kot občinski organ, Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko pojasnjuje, da Zakon o lokalni samoupravi določa, da so organi občine: občinski svet, župan in nadzorni odbor ter da v kolikor bi se v zakonu določili svet predsednikov ožjih delov občin kot občinski organ bi bilo to v nasprotju s predpisi. Občinski svet pa lahko s statutom določi organizacijsko obliko s posvetovalno funkcijo.

Članom občinskega sveta, ki svojo funkcijo opravljajo nepoklicno, se plačilo za opravljanje funkcije določi z aktom občinskega sveta. Zakon tudi določa, da je plačilo za opravljanje funkcije člana občinskega sveta, sejnina za udeležbo na seji občinskega sveta oziroma delovnega telesa. Plačilo za opravljanje dela v svetu četrtne skupnosti s predpisi ni določeno, je pa Mestni svet MOL z dopolnitvijo pravilnika, določil pravico do nagrade za udeležbo na seji sveta četrtne skupnosti za predsednika in člane sveta četrtne skupnosti, ki prav tako svoje delo v svetu opravljajo nepoklicno.

Zakon o lokalni samoupravi določa, da se volitve v občinske svete uredijo v posebnem zakonu. Volitve v občinske svete, volitve župana in volitve v svete četrtnih skupnosti ureja Zakon o lokalnih volitvah. Postopek izvedbe volitev je predpisan za volitve članov občinskega sveta in ločeno za volitve članov svetov četrtnih skupnosti. Število članov občinskega sveta je predpisano s občinskim statutom, število članov svetov četrtnih skupnosti pa predpiše občina s posebnim aktom. Predpisi ne omogočajo, da bi bili predsedniki svetov četrtnih skupnosti avtomatično tudi člani občinskega sveta. Glede na sedanji sistem kandidiranja je prepuščeno političnim strankam, da lahko na kandidatno listo za občinski svet in svet četrtne skupnosti predlagajo istega kandidata.

D) Teritorialna organiziranost MOL

V skladu z Zakonom o lokalni samoupravi so ožji deli občine predvideni kot fakultativna (prostovoljna) oblika notranje členitve občine. Občinski svet o notranji členitvi občine svobodno odloča, dolžan pa je upoštevati zemljepisne, zgodovinske, gospodarske, upravne, kulturne in druge značilnosti občine. Občinski svet je dolžan obravnavati vsako pobudo za

ustanovitev četrtne skupnosti, ki jo da zbor občanov ali s statutom določeno število volivcev. S statutom občine se ožji deli ustanovijo in ukinejo oziroma se spremeni njihovo območje ali ime. Pred ustanovitvijo ožjih delov, njihovo ukinitvijo ali spremembo območja je potrebno ugotoviti interes prebivalcev ožjih delov, vendar izid zbora občanov ali referendumu ni zavezujoč.

2. PRAVICA DO SOODLOČANJA

Pravica do soodločanja je pravica, ki omogoča četrtnim skupnostim, da sodelujejo v postopku sprejemanja odločitev.

Pristojnost četrtnih skupnosti, da soodločajo pri sprejemanju odločitev v MOL izhaja iz določil 59. člena Statuta MOL, ki omogoča četrtnim skupnostim, da posredujejo mnenja, predloge in pripombe na zadeve iz pristojnosti mestnega sveta. Postopek vključevanja mnenj, predlogov in pripomb na gradivo, ki ga obravnava Mestni svet MOL je natančno določen v 100. in 101. členu Poslovnika Mestnega sveta MOL. Določila 144. člena omenjenega poslovnika pa določajo način vključevanja mnenj in pripomb na osnutek odloka o proračunu. Oba člena opredeljujeta tudi časovno določeno vstopanje pobud četrtnih skupnosti. Sveti četrtnih skupnosti imajo možnost, da za obravnavo skupnih vsebin ali usklajevanja stališč do določene problematike, sami oblikujejo posvetovalni kolegij.

Na podlagi:

- številnih pripomb predstavnikov četrtnih skupnosti, da njihove pripombe in predlogi niso upoštevani ob sprejemanju odločitev,
- predloga, da je potrebno iskati rešitev v normativnih spremembah, ki bi naložile MOL večjo stopnjo obligatornosti pri upoštevanju pobud in predlogov, ki izhajajo iz svetov četrtnih skupnosti (iz zaključkov raziskave Participacija prebivalcev Ljubljane pri odločanju);
- ter predloga, da mora Mestni svet pred sprejemom odločitve, ki se nanaša na posamezno četrtno skupnost pridobiti mnenje sveta četrtne skupnosti ter, da v kolikor ne dobi pozitivnega mnenja, sprejme odločitev z dvotretjinsko večino (predlog Četrtna skupnosti Rudnik ter statutarno določilo Mestne občine Maribor),

je Oddelek za lokalno samoupravo Mestne uprave MOL pridobil pojasnilo Direktorata za lokalno samoupravo. Kot pojasnjujejo, je osnovni argument, ki nasprotuje pobudi za določitev strožje večine za odločanje mestnega sveta v zadevah, v katerih bi bilo dano negativno mnenje, da bi se s tem spremenila narava mnenja v zavezujoč pravni akt s pravnimi posledicami, kar bi bilo v nasprotju za Zakonom o lokalni samoupravi, ker bi to pomenilo poseg v pristojnost in neodvisnost mestnega sveta. To posledično pomeni, da je pobuda, predlog ali mnenje četrtne skupnosti politično in ne pravno zavezujoče ter, da neupoštevanje mnenja ne more imeti pravnih posledic. Kljub takemu mnenju pa nekateri posamezni strokovnjaki menijo, da je možno s statutom občine določiti občinskemu svetu strožjo večino za odločanje, če si tako omejitev določi sam organ, ki odloča, to je občinski svet in glede na dejstvo, da ima tako določbo statut Mestne občine Maribor je naše mnenje, da lahko tudi v statut MOL, če se tako odločimo vnesemo tako določbo.

Glede pobude za dopolnitev Statuta MOL z določilom: »Mestni svet mora, pred sprejemom odločitve, ki se nanaša na prostorski razvoj ter pred sprejemom prostorskega akta, ki se nanaša na območje četrtne skupnosti, pridobiti soglasje pristojnega sveta četrtne skupnosti. V kolikor mestni svet ne dobi pozitivnega soglasja organa četrtne skupnosti, sprejme odločitev z

dvotretjinsko večino navzočih članov.«, je pojasnilo pripravil Inštitut za javno upravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani. V pojasnilu navajajo, da takšna pobuda ni sprejemljiva. Zakon o lokalni samoupravi v drugem odstavku 19. a členu določa le možnost, da se s statutom občine določi, da mora občinski svet pred sprejetjem odločitve, ki se nanaša na ožji del občine, pridobiti mnenje sveta ožjega dela občine. Določitev soglasja bi bila prekoračitev zakona. Soglasje je namreč po četrtem odstavku 19.a člena mogoče določiti s statutom le v obratni smeri, tako da so veljavne posamezne odločitve sveta ožjega dela občine (v danem primeru četrtne skupnosti), ko da nanje soglasje občinski svet (v danem primeru Mestni svet MOL). Zakon o lokalni samoupravi tako jasno omejuje delovanje ožjih delov občin in jih podreja nadzoru ter vezanosti pri odločitvah na občinski svet, kar lahko določi občinski statut, ni pa ta vezanost po zakonu obvezna.

V zvezi z vprašanjem, ali je četrtna skupnost lahko obvezni soglasodajalec pri izdajanju dovoljenj za vso novogradnjo in infrastrukturo na svojem območju, Inštitut za javno upravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani odgovarja, da bi moralo biti dajanje soglasja v Zakonu o graditvi objektov izrecno predpisano, saj ta določa, da mora pristojni upravni organ za gradbene zadeve pred izdajo gradbenega dovoljenja med drugim preveriti, ali so k predvideni gradnji pridobljena vsa predpisana soglasja. Glede na naravo stvari to lahko predpiše samo zakon. Zakon o urejanju prostora takšne možnosti, ni določil, ampak se občinske (ne pa četrtne skupnosti) pristojnosti izčrpajo z urejanjem prostora (občinski prostorski akti, lokacijska informacija, ki ima po izrecni zakonski določbi značaj potrdila iz uradne evidence).

Inštitut za javno upravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani je pripravil tudi odgovor na vprašanje, ali je četrtna skupnost v Mestni občini Ljubljana lahko, v skladu z veljavnimi predpisi, stranka v postopku v primeru izdaje lokacijskih ali gradbenih dovoljenj za vse novogradnje ali infrastrukturo na svojem območju. Pojasnjujejo, da v skladu z veljavnimi predpisi, četrtna skupnost v Mestni občini Ljubljana ali v katerikoli drugi občini ne more biti stranka v postopku, saj Zakon o lokalni samoupravi v 93. členu določa, da ima občina oziroma pokrajina v postopku, v katerem se odloča o pravicah in obveznostih posameznikov in organizacij pred državnimi organi položaj stranke, če so s temi akti neposredno prizadete njene pravice in koristi, določene z ustavo in zakoni. Bistveno je, da bi morale biti prizadete z ustavo in zakoni določene pravice in koristi četrtne skupnosti. Pravice in koristi četrtne skupnosti seveda niso določene in četudi bi bile Zakon o lokalni samoupravi položaj stranke v postopkih daje občinam in pokrajinam, četrtnim skupnostim pa ne. Odgovor se ne spremeni niti za primer izdaje lokacijskih in gradbenih dovoljenj za vse novogradnje ali infrastrukturo na območju četrtne skupnosti, saj tudi v teh primerih ne morejo imeti položaja stranke. Glede na določila Zakona o upravnem postopku se prav tako ne more priti do pritrdilnega odgovora, saj ni mogoče izkazati pravnega interesa, to je na zakon ali drug predpis oprto neposredno osebno korist (kot to določa 2. odstavek 43. člena Zakona o upravnem postopku).

Glede na vlogo četrtne skupnosti in njihov vpliv na odločitve v MOL lahko ocenimo, da je participacija pri odločanju povezana s politično kulturo mestnih svetnikov, ki ob sprejemanju odločitev lahko upoštevajo mnenje četrtne skupnosti ali ne. Iz raziskave Participacija prebivalcev Ljubljane pri odločanju izhaja, da imajo na odločitve v MOL nesporno največji vpliv politične stranke. Mestni svetniki pa tudi ocenjujejo, da na njihove odločitve najmanj vplivajo sveti četrtne skupnosti. Iz veljavnih predpisov MOL izhaja, da je četrtnim skupnostim v okviru MOL omogočena participacija pri odločanju v skladu z zakonskimi določili tako, da nastopajo kot posvetovalni organ mestnega sveta.

Možno bi bilo v Poslovniku Mestnega sveta MOL predvideti sodelovanje določene četrtne skupnosti na seji pristojnega delovnega telesa in na seji mestnega sveta (možnost predstavitve

mnenja posamezne četrtne skupnosti na seji) ob obravnavi zadev, ki se nanašajo na konkretno četrtno skupnost (npr. prostorski akti).

Pobuda, da se s statutom ustanovi »organ« mestnega sveta v katerem bodo predstavniki četrtnih skupnosti je, po mnenju Inštituta za javno upravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani sicer legitimna, vendar ima tak organ lahko le posvetovalno funkcijo. Načeloma sicer soglašajo, da je ustanovitev posvetovalnih teles lahko koristna, vendar poudarjajo, da ob pomanjkanju zakonske podlage, vloga posvetovalnega telesa v nobenem primeru ne sme prerasti v kakršnokoli obliko odločanja ali soodločanja. Vprašanje je, ali ustanavljati organ mestnega sveta, katerega pristojnost bo le dajanje mnenj predlogov in pripomb.

Glede pobude, da se ustanovi posvetovalno telo županje, v katerem bodo predstavniki četrtnih skupnosti, je Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko pojasnila, da notranjo organizacijo občinske uprave, med katero štejemo tudi institucionaliziranje posvetovalnega telesa županje, lahko določi le občinski svet.

3. PRAVICA DO IZRAŽANJA MNENJ (POSVETOVANJA) IN SODELOVANJA PRI PRIPRAVI AKTOV

Pravica do posvetovanja izhaja iz pravice sodelovanja pri upravljanju javnih zadev in pomeni tisti del sodelovanja, ki se razlikuje od klasičnih oblik neposredne demokracije (referendum, ljudska iniciativa). V pasivnem smislu pomeni pravico biti obveščen in poklican k sodelovanju pri oblikovanju odločitev, v aktivnem pa pomeni pravico podati mnenje, pobudo ali predlog v postopku oblikovanja odločitev.

Med posredovanimi pobudami v zvezi z razvojem četrtnih skupnosti se največ pobud nanaša na aktivnejše sodelovanje oziroma vpliv četrtnih skupnosti na oblikovanje in sprejemanje prostorskih aktov. Pravna podlaga za pripravo in sprejem prostorskih aktov je Zakon o urejanju prostora, ki v 12. členu določa pristojnosti občine. V poglavju »Skupne določbe o pripravi in sprejemu prostorskih aktov« omenjenega zakona je natančno predpisan postopek sprejemanja prostorskih aktov, v okviru tega pa so določeni tudi postopki (prostorska konferenca, javna razgrnitev in javna obravnava) vključevanja mnenj in interesov občanov in drugih interesnih združenj v okviru lokalne skupnosti. Nova zakonodaja s področja urejanja prostora in graditve objektov je uvedla takšne spremembe glede pristojnosti občin, da nimajo več pregleda in tudi ne neposrednega vpliva na t.i. dogajanje na terenu. Za izdajo gradbenih dovoljenj so pristojne upravne enote, ki občini po svoji presoji pošiljajo izdana gradbena dovoljenja, tako da občina v tem pogledu nima več niti formalnega pregleda, niti možnosti vpliva na konkretne primere gradbenih posegov v prostor. S spremembami Zakona o lokalni samoupravi je uveljavljeno novo določilo, s katerim ima občina pravico biti obveščena o vsakem upravnem postopku, v katerem pristojni organ odloča na podlagi predpisov občine. Namen določila je zagotoviti občini nadzorstvo nad izvajanjem njenih predpisov, predvsem s področja prostora, ki so podlaga za odločanje o pravicah in pravnih koristi fizičnih in pravnih oseb v upravnem postopku, za katerega so v skladu z zakonom pristojni državni upravni organi.

Statut MOL v okviru pristojnosti in nalog ter Odlok o nalogah četrtnih skupnosti MOL določata sodelovanje četrtnih skupnosti z mestno upravo o zadevah lokalnega pomena. Glede na zaključke raziskave Participacija prebivalcev Ljubljane pri odločanju je kvalitetno sodelovanje četrtnih skupnosti z mestno upravo še vedno bela lisa.

Kolegij direktorice Mestne uprave MOL je s sklepom z dne 7.7.2004 sprejel usmeritve za sodelovanje mestne uprave s četrtnimi skupnostmi, vendar vključevanje četrtnih skupnosti v pripravo programov in aktov, ki jih pripravljajo pristojni oddelki, še vedno ne poteka tako kot narekujejo usmeritve.

Raziskava Participacija prebivalcev MOL pri odločanju je pokazala, da so s sodelovanjem nezadovoljni tako člani svetov četrtnih skupnosti, kot tudi predstavniki oddelkov, ugotovitve so sledeče:

- a. člani svetov ne poznajo pristojnosti, vsebine dela in procesov dela posameznih oddelkov
- b. pobude in predlogi četrtnih skupnosti so napačno naslovljeni ali prihajajo na oddelke MU neselekcionirano, niso vsebinsko zbrane, niso usklajene, četrtne skupnosti se do njih ne opredelijo, itd.

Kvalitetno sodelovanje četrtnih skupnosti z mestno upravo pri pripravi aktov, planiranju in sodelovanje pri izvajanju občinskih nalog je osnova za uresničevanje pravice do sodelovanja pri upravljanju javnih zadev.

4. PRAVICA DO OBVEŠČENOSTI IN OBVEŠČANJA

Predpogoj zagotavljanja sodelovanja četrtnih skupnosti v lokalnem javnem življenju sta javnost dela organov lokalne skupnosti in njene uprave ter učinkovit sistem zagotavljanja pravice do informacij javnega značaja.

V razpravi so se izoblikovali predlogi vezani na pravico do obveščenosti in pravico do obveščanja.

a) Pravica do obveščenosti se četrtnim skupnostim v MOL zagotavlja v skladu z veljavnimi predpisi:

- Zakon o dostopu do informacij javnega značaja določa, da je vsaka informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, ne glede na obliko v kateri se nahaja in ne glede na njen nastanek (razen izjem določenih v zakonu) informacija javnega značaja. Zakon obvezuje vse organe lokalne skupnosti, vse državne organe, osebe javnega prava, nosilce javnih pooblastil in izvajalce javnih služb, da na podlagi zahteve v roku 20 dni prosilcu omogočijo dostop do zahtevane informacije. Prav tako zakon obvezuje organe, da na svetovnem spletu objavljajo informacije o svojem delu.
- Poslovnik Mestnega sveta MOL v 52. členu določa, da se vsak sklic seje Mestnega sveta MOL pošlje tudi četrtnim skupnostim, kar omogoča četrtnim skupnostim, da se z gradivom seznani in v skladu s 100. členom poslovnika Mestnemu svetu MOL posredujejo svoje mnenje.
- Uredba o upravnem poslovanju, ki velja za organe državne uprave, uprave samoupravnih lokalnih skupnosti ter druge pravne in fizične osebe, kadar na podlagi javnih pooblastil opravljajo upravne naloge, v 18. členu določa, da mora organ, v roku 15 dni po prejemu, odgovoriti na vse dopise, ki jih prejme v fizični ali elektronski obliki.

b) Pravica do obveščanja se četrtnim skupnostim zagotavlja:

- Četrtne skupnosti imajo možnost obveščanja preko svoje spletne strani v okviru spletnih strani MOL.
- Četrtne skupnosti lahko v glasilu Ljubljana objavljajo svoje prispevke s katerimi obveščajo občane.

- V okviru Oddelka za lokalno samoupravo Mestne uprave MOL poteka postopek javnega naročila za nabavo in postavitev sedemnajstih samostojnih oglasnih vitrin (v vsaki četrti skupnosti ena) za potrebe obveščanja občanov s strani četrtnih skupnosti.
- Četrtna skupnost lahko v skladu z Zakonom o medijih izdaja svoje glasilo oziroma obvešča občane z rednimi ali priložnostnimi obvestili.
- Četrtnim skupnostim je omogočeno, da v okviru brezplačne oglaševalske kvote, ki jo ima MOL, v skladu s Pogodbo za postavitev in vzdrževanje avtobusnih nadstrešnic, oglašujejo v oglasnih vitrinah na avtobusnih postajališčih na območju MOL.

IV. PREDLOGI NADALJNJEGA RAZVOJA ČETRTHNIH SKUPNOSTI

Z vidika uresničevanja ustavne pravice državljanov do sodelovanja pri upravljanju javnih zadev (44. člen ustave), načela subsidiarnosti in decentralizacije in ker delitev občine na ožje dele sodi med institute s katerimi se zagotavlja možnost sodelovanja občanov pri upravljanju lokalnih javnih zadev, je treba povečati vlogo četrtnih skupnosti pri odločanju in izvajanju lokalnih javnih zadev v MOL.

Po pregledu in strokovni analizi vseh prispelih pobud in predlogov posredovanih v razpravi, ugotovitev iz raziskave »Participacija prebivalcev Ljubljane pri odločanju«, pojasnil zaprosenih organov in institucij in na podlagi lastnega znanja in izkušenj ter izmenjave mnenj o tem področju z predstavniki nekaterih drugih mest smo na Oddelku za lokalno samoupravo oblikoval naslednje predloge nadaljnjega razvoja četrtnih skupnosti v Mestni občini Ljubljana.

PREDLOGI NORMATIVNIH SPREMEMB:

1. Vključitev načela subsidiarnosti in decentralizacije v Splošne določbe Statuta MOL kot temeljna načela za organizacijo in delovanje MOL. (dopolnitev Statuta MOL)

Notranja členitev občine je le ena od možnih oblik uveljavitve načela subsidiarnosti in decentralizacije. Če želimo **celovit** pristop uveljavitve načela subsidiarnosti in decentralizacije v občini, je treba to vsebino vgraditi v temeljne določbe statuta občine. Na ta način bi bila ta vsebina temelj za vse ostale vsebine, ki so urejene v statutu občine. To bi pomenilo, da sta subsidiarnost in decentralizacija avtomatično (obvezno) prisotna pri urejanju katerekoli vsebine, ki je v pristojnosti občine. V kasnejših poglavjih statuta je smotrno oblikovati samostojno poglavje o subsidiarnosti in decentralizaciji, ki bi podrobneje in vsebinsko opredelila to vsebino glede na konkretne značilnosti občine.

2. Spremembe zakona o lokalni samoupravi

Sedanja zakonska ureditev lokalne samouprave ožjim delom lokalnih skupnosti ne omogoča, da bi občinski svet nanje prenesel del svojih pristojnosti odločanja o zadevah, ki se nanašajo samo na območje četrtne skupnosti. Predlog za spremembo zakonodaje o lokalni samoupravi bi usmerili v uveljavitev vloge ožjih delov občin v postopkih odločanja oziroma soodločanja o zadevah, ki se nanašajo na območje posamezne četrtne skupnosti in sicer z dopolnitvijo da bi občinski svet pristojnost odločanja o posamezni zadevi lahko prenesel na ožji del občine in v določenih zadevah svojo odločitev lahko vezal na mnenje ali soglasje četrtne skupnosti..

3. Prenos določenih javnih gospodarskih služb v izvajanje četrtnim skupnostim. (dopolnitev Statuta MOL in sprejem odlokov o podrobnejši določitvi nalog)

Med nalogami občine, ki jih določa Zakon o lokalni samoupravi je tudi naloga, da občina v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe. Naloge s področja gospodarskih javnih služb so konkretizirane v Zakonu o gospodarskih javnih službah, ki v 6. členu določa, da občina zagotavlja gospodarske javne službe v naslednjih oblikah: v režijskem

obratu, v javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju, z dajanjem koncesij osebam zasebnega prava in z vlaganjem javnega kapitala v dejavnost oseb zasebnega prava. V 35. členu pa je določeno, da lahko občina izbere tudi obliko neposrednega prenosa v opravljanje zasebnim, združenim ali drugim oblikam izvajalcev med katere sodijo tudi četrtne skupnosti, kadar to narekuje lokacijska pogojenost ali če to narekujejo potrebe lokalnega prebivalstva. Gospodarsko javno službo lahko opravlja četrtna skupnost sama ali druga pravna ali fizična oseba, ki izpolnjuje vse predpisane tehnične, sanitarne in druge standarde in normative, ki jih določajo področni predpisi.

Določitev izvajanja naloge s prenosom na četrtne skupnosti ni eden od načinov prenosa po Zakonu o gospodarskih javnih službah, temveč poseben način po Zakonu o lokalni samoupravi in je še ena možnost, ki jo lahko izbere občina. Na četrtno skupnost se lahko prenese naloge s statutom. Podrobneje se naloge, ki se prenesejo v izvajanje četrtne skupnosti določijo z odlokom. Veljavni Statut MOL ne omogoča prenosa nalog s področja gospodarskih javnih služb v izvajanje četrtnim skupnostim.

Mestni svet MOL mora oceniti, ali je smotrneje oziroma ali bi se zagotavljalo kvalitetnejše izvajanje gospodarskih javnih služb preko četrtnih skupnosti ali preko javnih podjetjih oz. s podelitvijo koncesije, kar bi zagotavljalo enotno izvajanje za celotno občino.

V kolikor bo ocenjeno, da bi bilo smiselno prenesti četrtnim skupnostim v izvajanje določene gospodarske javne službe (npr. urejanje parkov, javnih zelenic, javnih otroških igrišč, pokopališko in pogrebno dejavnost) bi bilo potrebno izvesti:

- dopolnitev Statuta MOL s točno določitvijo javnih gospodarskih služb, ki se kot naloga prenašajo v izvajanje četrtnim skupnostim,
- sprejem odloka o načinu izvajanja naloge, obveznostih četrtne skupnosti, višini finančnih sredstev za izvedbo naloge ter nadzoru nad izvajanjem naloge, za vsako javno gospodarsko službo, ki bi se prenesla v izvajanje četrtne skupnosti posebej,
- priprava katastra objektov, ki so predmet izvajanja dejavnosti in sestavni del v prejšnji alineji omenjenega odloka,
- sprememba Odloka o gospodarskih javnih službah, ki ga je sprejel Mestni svet MOL v letu 2000 in z njim določil obvezne in izbirne gospodarske javne službe in način njihovega izvajanja na območju MOL,
- glede na dejstva, da je svet četrtne skupnosti organ, ki dela na sejah, da četrtna skupnost nima redno zaposlenih delavcev ter da se četrtnim skupnostim vsa strokovna pomoč zagotavlja v okviru mestne uprave, bi bilo za izvajanje nalog s področja javnih gospodarskih služb, v okviru mestne uprave potrebno zagotoviti strokovno pomoč četrtnim skupnostim z dobrim poznavanjem področja naloge ter postopkov javnih naročil. Posledično to pomeni, da bi morala mestna uprava izvajati strokovno pomoč četrtnim skupnostim od finančnega planiranja do nadzora nad izvedbo naloge.

4. Prenos nalog v zvezi s pospeševanjem kulturne, športne in druge društvene dejavnosti (sofinanciranje programov in dejavnosti društev v četrtnih skupnostih) ter organizacijo kulturnih, športnih in drugih prireditev (dopolnitev Statuta MOL)

Mestna občina Ljubljana skladno s Statutom MOL in področnimi zakoni pospešuje dejavnost društev na področjih kulture, športa, turizma, mladinske dejavnosti ter socialnega in zdravstvenega varstva. Skladno s Pravilnikom o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije se vsako leto v okviru pristojnih oddelkov izvajajo postopki javnih razpisov za sofinanciranje programov društev, nevladnih organizacij in drugih ustanov. V skladu z Zakonom o lokalni samoupravi se lahko s statutom občine prenese v izvajanje ožjemu delu tudi naloge, ki se nanašajo na pospeševanje kulturne in drugih društvenih

dejavnosti. Z dopolnitvijo Statuta MOL in sprejemom izvedbenega akta je potrebno opredeliti prenos naloge na četrtne skupnosti, z namenom, da se točno opredeli kateri programi se bodo sofinancirali v okviru četrtnih skupnosti za razliko od programov, ki se sofinancirajo z javnimi razpisi v okviru MOL. Z odlokom o načinu izvajanja naloge pa je potrebno opredeliti tudi višino sredstev, ki se bo v ta namen zagotavljala četrtnim skupnostim v proračunu MOL. Četrtna skupnost kot neposredni uporabnik proračuna bo nalogo izvajala skladno s Pravilnikom o postopkih za izvrševanje proračuna, ki velja za vse neposredne uporabnike občinskega proračuna in drugimi predpisi.

Višina sredstev posamezni četrtni skupnosti bi se lahko zagotavljala za sofinanciranje programov društev s področja kulture, športa in rekreacije, socialne varnosti, turizma, varstva okolja, protipožarne varnosti itd., ki imajo sedež na območju posamezne četrtne skupnosti za neprofitne programe, ki so namenjeni prebivalcem posamezne četrtne skupnosti in so za udeležence brezplačni.

5. Sodelovanje četrtnih skupnosti pri opravljanju javnih zadev v občini (dopolnitev Statuta MOL in razveljavitev Odloka o nalogah)

V statut MOL se vključijo področja oz. naloge, pri katerih lahko četrtne skupnosti aktivno sodelujejo z dajanjem predlogov in mnenj in pri izvedbi sodelujejo z mestno upravo in drugimi pristojnimi organi občine.

V skladu s predpisi je potrebno vse naloge, ki jih izvajajo četrtne skupnosti določiti v statut tako da bodo naloge, ki so sedaj vključene v Odlok o nalogah, vgrajene v statut.

6. Določitev meril in kriterijev za financiranje delovanja četrtnih skupnosti MOL. (dopolnitev Statuta MOL in oblikovanje odloka o načinu financiranja delovanja četrtnih skupnosti MOL)

Statut MOL v 61. členu določa, da se delovanje četrtnih skupnosti financira iz proračunskih sredstev, s prostovoljnimi prispevki fizičnih in pravnih oseb, s plačili za storitve in z drugimi prihodki. MOL mora četrtne skupnosti s proračunom zagotoviti financiranje nalog, ki so s statutom oziroma odlokom določene kot naloge četrtne skupnosti. Statut se dopolni z določilom, da se kriteriji in merila za financiranje nalog in za delovanje četrtnih skupnosti iz proračuna, določijo z odlokom.

Četrtnim skupnostim se v proračunu zagotavljajo določena sredstva, vendar še v nobenem aktu ni opredeljenih meril in kriterijev ter določeno katere dejavnosti naj bi se s proračunskimi sredstvi financirale. Le nagrade za predsednika in člane sveta so določene v Pravilniku o višini in načinu določanja plač oziroma plačil za opravljanje funkcije funkcionarjev Mestne občine Ljubljana, nagradah članov delovnih teles mestnega sveta in drugih organov Mestne občine Ljubljana ter o povračilih stroškov.

Statut MOL ne določa nalog, ki bi bile prenesene na četrtne skupnosti in bi imele finančne posledice. S spremembo statuta bi se v odloku o načinu izvedbe določene naloge (naloge s področja gospodarskih javnih služb) opredelila tudi višina sredstev potrebnih za realizacijo naloge, ki bi se zagotovila v okviru proračuna MOL.

Prav tako se na podlagi določil 62. člena Statuta MOL strokovna, organizacijska in tehnična pomoč ter prostorski pogoji za delo četrtnim skupnostim zagotavljajo preko organa mestne uprave, pristojnega za lokalno samoupravo. To posledično pomeni, da četrtne skupnosti za svoje osnovno delovanje nimajo stroškov (npr. papir, poštnina, telefon, e-pošta, oprema prostorov, tehnična oprema kot so računalniki, snemalne naprave, itd. ter nimajo stroškov za

finančno poslovanje). Oddelek za lokalno samoupravo Mestne uprave MOL v skladu s finančnimi možnostmi zagotavlja enoten standard tehničen opreme potrebne za delovanje četrtnih skupnosti.

Vendar pa četrtne skupnosti, kar je odvisno od njihovega vključevanja v razne aktivnosti in sodelovanja z drugimi subjekti v okolju, izvajajo določene aktivnosti, ki imajo finančne posledice. Analiza dosedanje porabe sredstev je pokazala, da pri osnovnem delovanju četrtnih skupnosti nastajajo tri kategorije stroškov in sicer stroški za:

- za obveščanje, raziskave, ankete, prevoze, reprezentanco (darila, srečanja, čestitke, venci itd.) ter druge stroške povezane z delom sveta četrtne skupnosti,
- za nagrade predsedniku in članom sveta za opravljanje dela v svetu četrtne skupnosti,
- za organizacijo kulturnih in drugih prireditev ter programov krajevnega pomena. (proslave, dan četrtne skupnosti, programi stari -mladi, lepševanje kraja, enkratne čistilne akcije itd)
- za sofinanciranje programov društev z območja četrtne skupnosti.

Sredstva pod prvo alineo bi se četrtnim skupnostim zagotavljala glede na število prebivalcev in velikost četrtne skupnosti za aktivnosti, ki se ne zagotavljajo že na podlagi 62. člena Statuta MOL.

Višina sredstev za izplačilo nagrad predsedniku in članom sveta je določena s Pravilnikom o višini in načinu določanja plač oziroma plačil za opravljanje funkcije funkcionarjev Mestne občine Ljubljana, nagradah članov delovnih teles mestnega sveta in drugih organov Mestne občine Ljubljana ter o povračilih stroškov.

Sredstva pod tretjo alineo pa bi se zagotavljala posamezni četrtni skupnosti projektno in sicer bi za določitev višine sredstev iz občinskega proračuna za izvedbo aktivnosti (ne sofinanciranje programov ali aktivnosti vezanih na opravljanje gospodarskih javnih služb), ki bi jih sama organizirala, posamezna četrtna skupnost ob pripravi proračuna predložila program aktivnosti s prikazom potrebnih sredstev v okviru svojega predloga finančnega načrta..

Sredstva za financiranje nalog pod četrto alineo bi se posamezni četrtni skupnosti zagotavljala projektno in sicer bi posamezna četrtna skupnost ob pripravi proračuna v svojem predlogu finančnem načrtu predlagala področja oz. programe društev, ki jih želi v naslednjem letu sofinancirati.

Okvirna višina sredstev za izvedbo nalog pod tretjo in četrto alineo bi se za vsako proračunsko leto določila v navodilu za pripravo občinskega proračuna ter usklajevala v skladu s predpisi.

7. Vključitev možnosti, da svet četrtne skupnosti sklicuje zборе krajanov (dopolnitev Statuta MOL)

Četrtnim skupnostim se z dopolnitvijo statuta, omogoči, da svet četrtne skupnosti za obravnavo oz. razpravo o posameznih vprašanj lahko sklicuje zборе krajanov četrtne skupnosti in na ta način pridobi njihovo mnenje.

8. Vključitev možnosti oblikovanja posvetovalnega telesa župana, ki bi ga sestavljali predsedniki svetov četrtnih skupnosti (dopolnitev Statuta MOL)

Zaradi obravnave določenih skupnih vprašanj in nalog ter za obravnavo zadev iz občinske pristojnosti bi v statut vključili možnost, da župan oblikuje svet predsednikov svetov četrtnih skupnosti kot svoj posvetovalni organ.

9. Zagotovitev možnosti predstavniku sveta četrtne skupnosti, da na seji pristojnega delovnega telesa in na seji mestnega sveta predstavi stališče oz. mnenje do obravnavanega gradiva, ki se nanaša na četrtno skupnost. (dopolnitev Poslovnika Mestnega sveta MOL)

Predstavnikom četrtne skupnosti je potrebno zagotoviti možnost, da na Mestnem svetu MOL in tudi na sejah njegovih delovnih teles osebno predstavijo mnenje četrtne skupnosti k obravnavani točki dnevnega reda, ki se nanaša na četrtno skupnost, razen ob obravnavi proračuna. Svoje stališče oz. mnenje do obravnavanega gradiva bi tako lahko bolj tehtno obrazložili ter mestnim svetnikom osebno predstavili svoje poglede na predlagano odločitev. V ta namen bi bilo potrebno dopolniti določbe Poslovnika Mestnega sveta MOL, v katerem bi opredelili, da se tako na seje Mestnega sveta MOL, kot tudi na seje njegovih delovnih teles obvezno vabi predstavnika četrtne skupnosti, ki je posredovala svoje mnenje o gradivu, ki ureja vprašanja z območja četrtne skupnosti.

10. Omogočiti četrtnim skupnostim, da s posredovanjem predlogov in mnenj sodelujejo pri upravljanju poslovnih prostorov namenjenih za delovanje lokalne samouprave. (dopolnitev Odredbe o načinu oddajanja poslovnih prostorov v najem in določanju najemnin v MOL)

Zaradi poenotenja meril in kriterijev ter postopkov pri oddaji prostorov, se veljavna odredba lahko dopolni s pravili in postopki oddaje prostorov namenjenih lokalni samoupravi ter poenotijo merila za oddajo poslovnih prostorov drugim subjektom. Z dopolnitvijo odloka se tudi opredeli sodelovanje četrtnih skupnosti, da s posredovanjem predlogov in mnenj sodelujejo pri upravljanju poslovnih prostorov namenjenih za delovanje lokalne samouprave na svojem območju.

11. Vključevanje predstavnikov četrtnih skupnosti v pripravo gradiv (dopolnitev Odloka o organizaciji in delovnem področju Mestne uprave MOL)

Zagotovitev sodelovanja predstavnikov četrtne skupnosti že pri pripravi gradiv, ki urejajo zadeve iz območja četrtne skupnosti je potrebno določiti v normativnih aktih, ki določajo način dela Mestne uprave MOL. V ta namen bi bila potrebna dopolnitev Odloka o organizaciji in delovnem področju Mestne uprave MOL. Na tak način bi dosegli želeni cilj, to je pravočasno vključevanje interesov prebivalcev preko svojih izvoljenih predstavnikov v četrtni skupnosti že v fazi priprave gradiv.

12. V vsakem oddelku Mestne uprave MOL določiti »koordinatorja«, ki bo neposredno sodeloval z javnimi uslužbenci Oddelka za lokalno samoupravo Mestne uprave MOL, jim posredoval informacije z delovnega področja ter sodeloval s sveti četrtnih skupnosti pri izvajanju njihovih nalog. (dopolnitev Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v mestni upravi MOL)

Izdaja pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Mestni upravi MOL je v skladu s Statutom MOL v pristojnosti Županje MOL. V vsakem oddelku se lahko v okviru že sistemiziranih delovnih mest določi delovno mesto, ki se mu pri opisu nalog doda

naloga »posredovanje informacij z delovnega področja oddelka in koordiniranje dela s četrtnimi skupnostmi«.

13. Nadaljevanje postopkov za spremembo območij četrtnih skupnosti (sprememba Statuta MOL)

V sklop nadaljnjega razvoja četrtnih skupnosti v Mestni občini Ljubljana sodijo tudi pobude za spremembo območja četrtnih skupnosti in pobude za ustanovitev novih četrtnih skupnosti.

V skladu z določili statuta je bila uradno vložena pobuda, ki jo je vložil Primož Dovč s skupino volivcev za izločitev dela območja Sneberij iz Četrtna skupnosti Jarše in priključitev tega območja k Četrtni skupnosti Polje ter pobuda Civilne družbe Podgrad – Zalog- Sp. Kašelj s skupino volivcev za ustanovitev nove četrtne skupnosti Zalog na območju nekdanje Krajevne skupnosti Zalog. Vložena je bila tudi pobuda za ustanovitev četrtne skupnosti Koseze, ki pa je bila zavrnjena, ker pobude ni podprlo zadostno število volivcev z območja na katerega se pobuda nanaša. Skladno z določili statuta bo moral Mestni svet pobudi obravnavati. V kolikor bo Mestni svet pobudi sprejel se bo pričelo s postopki spremembe statuta ter izvedbo ugotavljanja interesa prebivalcev.

PREDLOGI ZA KVALITETNEJŠE SODELOVANJE MED MESTNO UPRAVO IN ČETRTNIMI SKUPNOSTMI:

- Redno organiziranje sestankov med predstavniki četrtnih skupnosti in posameznimi oddelki, na katerih bi jih slednji seznanjali z vsebino in postopki dela v oddelku, pristojnostmi in predpisi z delovnega področja oddelka.
- S pristojnimi oddelki se oblikuje rokovnik in način vključevanja četrtnih skupnosti v oblikovanje programov in strategij ter v pripravo drugih gradiv. Četrtna skupnosti, naj v primeru, ko reševanje določene problematike z območja četrtne skupnosti zahteva aktivnosti določenega oddelka, ki se navezujejo na zagotavljanje sredstev za pokrivanje stroškov investicije iz proračuna MOL, le-te pa niso vključene v veljavni proračun MOL, vodijo seznam problematike po prioritetah. Posamezne četrtne skupnosti naj ob pozivu za pripravo proračuna MOL, posredujejo seznam problematike Oddelku za lokalno samoupravo Mestne uprave MOL in glede na vsebino pristojnim oddelkom mestne uprave. Na podlagi prioritet in skladno z razpoložljivimi finančnimi sredstvi v okviru proračunskih sredstev MOL ter izoblikovane strategije razvoja mesta, bo vsak oddelek lahko planiral in uvrščal posamezne nove investicije med svoje nadaljnje Naloge razvojnih programov, kot sestavni del proračuna.
- S pristojnimi oddelki se dogovori način izvajanja četrte alineje 60. člena Statuta MOL v zvezi s sodelovanjem četrtnih skupnosti pri nadzoru nad izvajanjem predpisov oziroma izvajanjem lokalnih javnih služb.

V. VIRI

- Ustava Republike Slovenije
- Zakon o lokalni samoupravi Uradni list RS, št. 72/93, 6/94-odl.US, 45/94-odl. US, 57/94, 14/95, 20/95-odl. US, 63/95-obv. razl., 9/96-odl. US; 44/96-odl. US, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98, 59/99-odl. US, 70/00, 51/02, 108/03-odl.US in 72/05)
- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02)
- Zakon o javnih naročilih (Uradni list RS, št. 36/04)
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99)
- Zakon o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 72/93, 7/94, 33/94, 70/95, 51/02, 73/03-odl. US)
- Zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93 in 30/89)
- Zakon o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02, 8/03-popr.)
- Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (uradni list RS, št. 24/2003)
- Odredba o vzpostavitvi sistemov enotnega zakladniškega računa (Uradni list RS, št. 54/02)
- Pravilnik o vodenju registra neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter postopkih odpiranja in zapiranja računov (Uradni list RS, št. 72/04)
- Pravilnik o pripravi konsolidirane premoženjske bilance države in občine (Uradni list RS, št. 26/03)
- Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (108/04)
- Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 26/01 in 28/01)
- Uredba o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 20/05)
- Odlok o nalogah četrtnih skupnosti (Uradni list RS, št. 78/01)
- Odlok o občinskih cestah (Uradni list RS št. 78/00)
- Odlok o organizaciji in delovnem področju mestne uprave Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 56/00, 77/00, 7/02, 138/04)
- Poslovnik Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 84/02, 69/03- obv. razl.)
- Odredba o načinu oddajanja poslovnih prostorov v najem in določanju najemnin (Uradni list RS, št. 14/99, 16/99-popr.)
- Pravilnik o višini in načinu določanja plač oziroma plačil za opravljanje funkcije funkcionarjev Mestne občine Ljubljana, nagradah članov delovnih teles mestnega sveta in drugih organov Mestne občine Ljubljana ter o povračilih stroškov (Uradni list RS, št. 32/99, 88/02 in 23/04)
- Navodilo o postopkih za izplačila iz proračuna MOL (št. 401-2/99 z dne 20.12.1999)
- Navodilo o oddaji naročil male vrednosti (400-22/02-9 z dne 1.12.2004)
- Priporočilo REC (2001) 19 Ministrskega odbora Sveta Evrope državam članicam o sodelovanju državljanov pri lokalnem javnem življenju
- Sklepi kolegija Direktorice Mestne uprave Mestne občine Ljubljana (št. 025-16/2004-4 z dne 7.7.2004)
- Dopis RS Ministrstva za notranje zadeve, Urada za lokalno samoupravo št. 15-615/03 z dne 19.12.2003
- Dopis RS Ministrstva za notranje zadeve, Direktorata za lokalno samoupravo št. 15-461/04 z dne 1.7.2004
- Dopis Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko v zvezi s prenosom javnih gospodarskih služb na četrtne skupnosti št. 15-201/05 z dne 4.4.2005
- Dopis Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko v zvezi s ustanovitvijo posvetovalnih teles št. 15-698/05 z dne 5.8.2005
- Dopis Oddelka za finance Mestne uprave MOL v zvezi s poslovanjem četrtnih skupnosti št. 410-260/05-2 z dne 19.4.2005
- Dopis Oddelka za finance Mestne uprave MOL v zvezi s poslovanjem četrtnih skupnosti št. 403-136/05-5 z dne 9.6.2005
- Dopis Oddelka za urbanizem glede sprejemanja urbanističnih aktov (št. 031-1/05 z dne 1.6.2005)
- Pravno mnenje Inštituta za javno upravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani- Prenos gospodarske javne službe na četrtne skupnosti MOL z dne 9.5.2005
- Pojasnila Inštituta za javno upravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani – Nadaljnji razvoj četrtnih skupnosti z dne 1.6.2005

- Rajko Pirnat- Nekatera vprašanja ožjih delov občin (21.6.2002)
- Raziskava »Participacija prebivalcev Ljubljane pri odločanju«- marec 2004 (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, Inštitut za družbene vede, Center za politološka raziskovanja)
- Osnutek odloka o koncesiji za opravljanje obvezne gospodarske javne službe vzdrževanja občinskih cest (gradivo za 21. sejo Mestnega sveta MOL dne 27.6.2005)
- Osnutek odloka o urejanju javne razsvetljave ter odlok o koncesiji za opravljanje izbirne gospodarske javne službe urejanja javne razsvetljave (gradivo za 21. sejo Mestnega sveta MOL dne 27.6.2005)
- Delavno gradivo odloka o urejanju in čiščenju javnih zelenih površin
- Delavno gradivo odloka o koncesiji za opravljanje obvezne gospodarske javne službe urejanja in čiščenja javnih zelenih površin
- Statutarna ureditev občine – Delovni zvezek 4 /Božo Grafenauer, Vesna Juvan Gotovac, Milan Železnik, Etelka Korpič Horvat, Boštjan Brezovnik/, Lex Localis, Maribor, september 2005